

EFSA-FIP mokslinis tinklas dėl su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų

Skirmantė Ambraziienė

Maisto skyriaus vyriausioji specialistė-valstybinė maisto produktų inspektore

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

2017 m. birželio 1 d.

Turinys

- Su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos. ES teisinis reglamentavimas
- EFSA vaidmuo su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų srityje

Su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos: kas tai?

- Maistas liečiasi su įvairiais gaminiais ir medžiagomis jo gamybos, perdirbimo, sandėliavimo, paruošimo, pateikimo bei galutinio vartojimo metu
- Tokios medžiagos ir gaminiai yra vadinami **su maistu besiliečiančiais gaminiais ir medžiagomis**

Su maistu besiliečiantys gaminiai yra:

- Įranga: maisto pramonės rezervuarai, talpyklos, vamzdynai, konvejerių juostos, kavos virimo aparatai
- Įrankiai: stalo, virtuvės
- Pakuotė: plėvelės, dėžės, maišai
- Indai : stalo, virtuvės
- Įvairios kitos priemonės...

Su maistu besiliečiantys gaminiai ir medžiagos – didelė gaminių grupė

- Su maistu besiliečiantys gaminiai pagaminti iš skirtingų tipų medžiagų + daug papildomų cheminių medžiagų
- Iš su maistu besiliečiančių gaminių/ medžiagų į maisto produktus ir gėrimus gali išsiskirti cheminės medžiagos (= *migracija*)

ES teisinis reglamentavimas

- 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos **reglamentas (EB) Nr. 1935/2004** dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, ir panaikinantis Direktyvas 80/590/EEB ir 89/109/EEB
 - Taikomas visiems su maistu besiliečiantiems gaminiams ir medžiagoms
 - „Pagrindų“ reglamentas

Žaliavos ir gaminiai skirti liesti su maistu

TAIKOMA:

- Jau liečiasi su maistu
- Skirti liestis su maistu
- Pagrįstai tikimasi, kad gali liestis su maistu
- *Įskaitant veikliąsias ir protingąsias žaliavas ir gaminius*

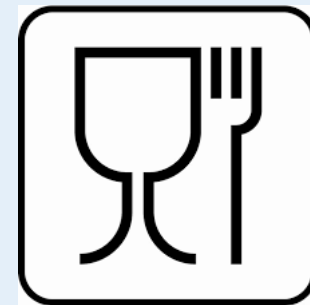
NETAIKOMA:

- Dengiančioms ir gaubiančioms žaliavoms
- Antikvariniams gaminiams
- Stacionariai vandens tiekimo įrangai

Reglamentas (EB) Nr. 1935/2004

Visos medžiagos ir gaminiai, skirti liestis su maistu, gaminami laikantis geros gamybos praktikos, **privalo**

- **Nekelti pavojaus žmonių sveikatai**
- **Nepriimtina nekeisti maisto sudėties**
- **Nebloginti maisto organoleptinių savybių**

Konkrečios priemonės numatytos 17 žaliavų ir gaminių grupių *taip pat...*

Sąvokos, EFSA vaidmuo ir naujų medžiagų vertinimas, ženklavimas, atsekamumas, atitikties deklaracija

Reglamentas (EB) Nr. 1935/2004.

Konkrečios priemonės (1)

Gali būti patvirtintos konkrečios priemonės (*harmonizuoti ES teisės aktai*) tam tikroms **grupėms**

1. **Veikliosios ir protingosios žaliavos ir gaminiai**
2. Klijai
3. **Keramika**
4. Kamštinė medžiaga
5. Gumos
6. Stiklas
7. Jonitinė derva
8. Metalai ir jų lydiniai
9. Popierius ir kartonas
10. **Plastikai**
11. Rašalai spausdinimui
12. **Regeneruota celiuliozė**
13. Silikonai
14. Tekstilės gaminiai
15. Lakai ir dangos
16. Vaškai
17. Mediena

Reglamentas (EB) Nr. 1935/2004. Konkrečios priemonės (2)

Harmonizuoti teisės aktai (*reglamentai, direktyvos*) (4)

- Veikliosios ir protingosios žaliavos ir gaminiai
- Keramika
- Plastikai
- Regeneruota celiuliozė

NĖRA harmonizuotų teisės aktų (13)

Klijai

Kamštinė medžiaga

Gumos

Stiklas

Jonitinė derva

Metalai ir jų lydiniai

Popierius ir kartonas

Rašalai spausdinimui

Silikonai

Tekstilės gaminiai

Lakai ir dangos

Vaškai

Mediena

Reglamentas (EB) Nr. 1935/2004.

EFSA vaidmuo

EFSA vertina su maistu besiliečiančių medžiagų saugą

- Vertina paraiškas ir rengia nuomones dėl naujų medžiagų (*neįtrauktų į leidžiamų naudoti medžiagų sąrašą*) naudojimo
- Atlieka saugos vertinimą:
 - Naujos medžiagos
 - Žaliavos ar gaminio, kuriame naudojama medžiaga
 - Proceso
- Perduoda nuomonę EK, VN ir pareiškėjui
 - Viešai skelbia nuomonę dėl leidimo naudoti, išbraukusi konfidencialią informaciją

EFSA-FIP

- Europos maisto saugos tarnybos (angl. **EFSA**)
 - Maisto sudedamųjų dalių ir pakuočių (**FIP**) tinklas dėl maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų (**FCM**)
 - įsteigtas 2014 m. (3-ų metų laikotarpiui);
 - mandatas pratęstas dar 3 metams
- Atstovai
 - 28 (VN, Norvegija, Islandija) + Šveicarija
 - atstovauja valstybiniai mokslo institutai, akredituotos šalių laboratorijos, kompetentingos kontrolės institucijos
 - visi FIP pogrupio nariai privalo pasirašyti interesų deklaraciją bei konfidencialumo pasižadėjimus
 - Europos Komisija (*DG SANTE* + *JRC*)
 - Europos Taryba (*CoE*)
 - EFSA

EFSA-FIP

Tikslas - palengvinti mokslinį bendradarbiavimą tarp valstybių narių (VN), Europos Laisvos Prekybos Asociacijos (*angl. EFTA*), ES kandidačių ir EFSA

VN akcentavo suderinto medžiagų, naudojamų gaminant su maistu besiliečiančius gaminius, saugos vertinimo būtinumą

Ypač su maistu besiliečiančių gaminių ir medžiagų grupėse, kuriose nenustatyti specialieji reikalavimai (*neharmonizuotose*)

EFSA-FIP

- Siekiama:
 - Suteikti tribūną diskusijoms, konsultacijoms ir bendradarbiavimui
 - Stiprinti bendradarbiavimą tarp mokslininkų, dalyvaujančių rizikos vertinime
 - Skatinti keitimąsi informacija apie vykdomą veiklą ir rizikos vertinimą
 - Teikti ir derinti rizikos vertinimo praktikas
 - Išvengti darbų dubliavimo

EFSA-FIP

Susitikimų darbotvarkės

- Pateikiama ir aptariama
 - Veikla ES ir tarptautiniu mastu (*ET, EK ir EFSA*)
 - VN veikla: VN bendradarbiavimas, nacionaliniai projektai ir tyrimai, konkrečių su maistu besiliečiančių žaliavų ar gaminių grupių rizikos vertinimo metodai
 - Saugos vertinimo gairės (*vadovai*) – projektai
 - Bendri iššūkiai, problemos
- Diskusijos dėl naujų teisės aktų ar esamų teisės aktų keitimo, įgyvendinimo, suderinto teisės aktų taikymo
- Taip pat - mokymai

EFSA-FIP

Prioritetinės sritys, darbai

- Prioritetinės darbo sritys vertinant:
 - Dangas
 - Popierių ir kartoną
 - Spaustuvinius dažus
 - NIAS (liet. *netyčia patekusios medžiagos*)
 - Oligomerus
- Iššūkiai ir bendri darbai:
 - Migracijos tyrimai
 - Duomenų bazės
 - Rizikos vertinimo gairių (*vadovų*) derinimas...

Dėkoju už dėmesį